

Warszawa, 18 grudnia 2020 r.

Podsekretarz Stanu

DPE-III.053.5.2020

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pisma z 1 i 28 kwietnia 2020 r. (znak: IV.510.9.2020.MK), z 18 maja 2020 r. (znak: IV.510.12.2020.MK) oraz z 9 listopada 2020 r. (znak: IV.510.9.2020.MK), w których zwrócono się o rozważenie zasadności podjęcia prac legislacyjnych w celu rozwiązania kwestii realizacji obowiązku alimentacyjnego oraz wprowadzenia do katalogu spraw pilnych, o których mowa w art. 14a ust. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567, 568, 695 i 875), dalej „ustawa o COVID-19”, spraw o alimenty, przysposobienie, jak również wykonywanie kontaktów z dzieckiem w okresie stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Odnosząc się do propozycji wprowadzenia do katalogu spraw pilnych, o których mowa w art. 14a ust. 4 ustawy o COVID-19, spraw o alimenty oraz o przysposobienie należy wskazać, że w dniu 16 maja 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 875 z późn. zm.), dalej: „ustawa Tarcza 3.0”. Zgodnie z art. 46 pkt 20 ustawy Tarcza 3.0, uchylony został art. 15zszs ustawy o COVID-19, którego ust. 6 przewidywał rozpoznawanie przez sąd wyłącznie rzeczonych spraw pilnych. Jak wskazuje treść przepisu art. 36 ust. 1 ustawy o COVID-19, w wersji aktualnie obowiązującej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.), art. 14a utracił moc z dniem 5 września 2020 r. Zgodnie zaś z dodanym przez art. 46 pkt 21 ustawy Tarcza 3.0 do ustawy o COVID-19 art. 15zszs¹ – aktualnie istnieje możliwość przeprowadzania rozpraw i posiedzeń jawnych we wszystkich rodzajach spraw, o ile nie spowoduje to nadmiernego

zagrożenia dla zdrowia osób w nim uczestniczących. W przypadku wystąpienia niebezpieczeństwa dla zdrowia uczestników, rozprawa lub posiedzenie mogą być także przeprowadzone na odległość, przy użyciu urządzeń technicznych z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku – nawet bez konieczności osobistego stawiennictwa tych osób w budynku sądu. Co więcej, w przypadku nadmiernego zagrożenia dla zdrowia osób, przewodniczący może zarządzić przeprowadzenie posiedzenia niejawnego.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności, brak jest potrzeby wprowadzania w obowiązujących regulacjach prawnych postulowanych zmian.

Powyższa argumentacja jest także adekwatna do spraw o wykonywanie kontaktów z dziećmi. Wszystkie orzeczenia sądów w tym zakresie pozostają w mocy, a odmowa wykonania orzeczenia może wynikać jedynie z zakazów związanych z zastosowaniem kwarantanny lub hospitalizacją dziecka bądź rodzica. W razie zaistnienia utrudnień w realizacji kontaktów rodzica z dzieckiem, związanych z ustaleniem ich odbywania w przestrzeni publicznej (np. parkach, placach i salach zabaw, czy centrach handlowych), uzasadnione jest złożenie wniosku o zmianę kontaktów. Aktualnie nie ma przeszkód w rozpoznaniu takiej sprawy, a na czas trwania postępowania sądowego kontakty te mogą zostać uregulowane w trybie zabezpieczenia.

Odnosząc się do zagadnienia nierozpoznawanych przez sądy spraw o przysposobienie po wdrożeniu przez rząd obostrzeń mających przeciwdziałać epidemii koronawirusa SARS-Cov-2, wskazać należy, że kwestia szacowania ilości ww. spraw objętych możliwością pozwalającą prezesowi właściwego sądu zarządzić rozpoznanie sprawy jako pilnej – z przyczyn wskazanych wyżej jawi się jako bezprzedmiotowa. Aktualnie brak przeszkód by sprawy te były rozpoznawane w trybie opisanym powyżej, a tym samym dobro dzieci oczekujących na przysposobienie jest należycie zabezpieczone.

W związku z postulatem ponownego rozważenia i szybkiego wprowadzenia do polskiego systemu prawnego instytucji tabel alimentacyjnych uprzejmie informuję, że prace obejmujące wskazane rozwiązania prowadzone przy *projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* (druk sejmowy Sejmu VIII kadencji nr 3254), jak i cały *projekt* – z uwagi na upływ kadencji Sejmu – zostały objęte dyskontynuacją. W Ministerstwie Sprawiedliwości ponownie podjęto prace zmierzające do reformy prawa rodzinnego, w tym również w obszarze realizacji obowiązku alimentacyjnego.

W kontekście rozważań związanych z realizacją świadczeń z funduszu alimentacyjnego, będących przedmiotem regulacji ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy

osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, z późn.zm.), podkreślenia wymaga, że zagadnienia te należą do działu rodzina, co wynika z art. 28a pkt 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1220, z późn. zm.) i tym samym, na mocy § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1723,) stanowią właściwość Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Odnosnie Pana wystąpienia kierowanego do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 28 maja 2020 r. (znak: IV.7021.157.2020.MK), uprzejmie informuję, iż pismo to – według kompetencji – zostało przez Zastępcę Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przekazane do Ministra Zdrowia (znak: BPRM.2326.8.60.2020.DS). Ministerstwo Sprawiedliwości otrzymało jedynie kopię pisma do wiadomości.

Z poważaniem

Marcin Romanowski

/podpisano elektronicznie/